

 berg en dal

NATUURWANDELROUTE

N70

6 STARTPUNTEN
VOOR VERKORTE ROUTES

EEN AVONTUURLIJKE WANDELING OVER DE STUWWAL

Op maar weinig plaatsen in Nederland tref je zo'n unieke wandelroute aan als de N70 in het Rijk van Nijmegen. De wandeling kenmerkt zich door haar diversiteit in route en afstandsmogelijkheden, maar ook door haar cultuurhistorische karakter. Het ontstaan van de N70 natuurwandelroute gaat terug naar 1970, het natuurbeschermingsjaar. Sinds die tijd is de N70 een zeer populaire wandelroute onder natuurliefhebbers. Deze unieke wandeling voert je namelijk over 8 'bergen' met fraaie namen zoals de Boterberg, Sterrenberg en de Duivelsberg. Ook wandel je onderweg door bossen en biedt het heuvelachtige landschap prachtige vergezichten over de polders, schilderachtige laantjes en het rivierenlandschap. De totale route is circa 14 kilometer lang. Aangezien de route een hoog sportief gehalte heeft (zo'n 500 traptreden en 375 hoogtemeters!), is de N70 uitgegroeid tot een veel gebruikt oefenparcours voor hardlopers en langeafstandswandelaars. Met een groep, zijn tweeën of alleen, voor jong en oud, de N70 maakt iedere wandelaar enthousiast!

Veel wandelplezier!

HORECA ONDERWEG

- 1 Brasserie Charley, Nieuwe Holleweg 4 Beek-Ubbergen
- 2 Fletcher Parkhotel Val Monte, Oude Holleweg 5 Berg en Dal
- 3 Hotel Sous les Eglises, Rijksstraatweg 124 Beek-Ubbergen
- 4 Pannenkoekenrestaurant De Duivelsberg, Duivelsberg 1 Berg en Dal
- 5 Pannenkoekhuis De Heksendans, Oude Kleefsebaan 425 Berg en Dal
- 6 Restaurant Tante Koozje, Berg en Dalseweg 359 Nijmegen
- 7 Hotel-restaurant 't Spijker, Rijksstraatweg 191 Beek-Ubbergen

ATTRACTIES

- A Amusementspark Tivoli, Oude Kleefsebaan 116 Berg en Dal
- B Afrika Museum, Postweg 6 Berg en Dal
- C Het Aquaduct van Groesbeek, Oude Kleefsebaan 72 Berg en Dal
- D Landschapsmuseum, Rijksstraatweg 174 Beek-Ubbergen

● Mogelijke startpunten

KIES JE EIGEN N70 STARTPUNT

De N70 kent 6 startpunten. Kijk op pagina 7 voor de adressen. Je loopt de route zonder pauzes in circa 3,5 uur.

NATUURWANDELROUTE N70

ZÓ HERKEN JE DE N70

De N70 natuurwandelroute wordt goed gemarkeerd door paaltjes met een groene kop en/of groene banden om lantaarnpalen en verkeersborden. Op sommige paaltjes vind je pijltjes die de richting aangeven. De N70 natuurwandelroute is in beide richtingen te bewandelen. Je vindt op keuzemomenten tijdens de route altijd twee groene paaltjes. Let hier goed op, want daaruit blijkt ook hoe de route verder gaat. Deze folder met daarin een routekaart en een routebeschrijving zijn ter ondersteuning van de paaltjes onderweg. De routebeschrijving in de folder is te herkennen aan het wandelicoontje in de linker kantlijn. De route gaat voor een groot deel over onverharde paden, dus goede wandelschoenen zijn aan te bevelen. De wandeling gaat over terreinen van diverse grondeigenaren (Staatsbosbeheer, privéterreinen, Geldersch Landschap & Kasteelen en Natuurmonumenten).

BEEK-UBBERGEN

Beek-Ubbergen ligt in de gemeente Berg en Dal ten oosten van Nijmegen en precies op de overgang van de stuwwal naar de polder. Kenmerkend voor dit gebied zijn dan ook de twee volstrekt verschillende landschappen.

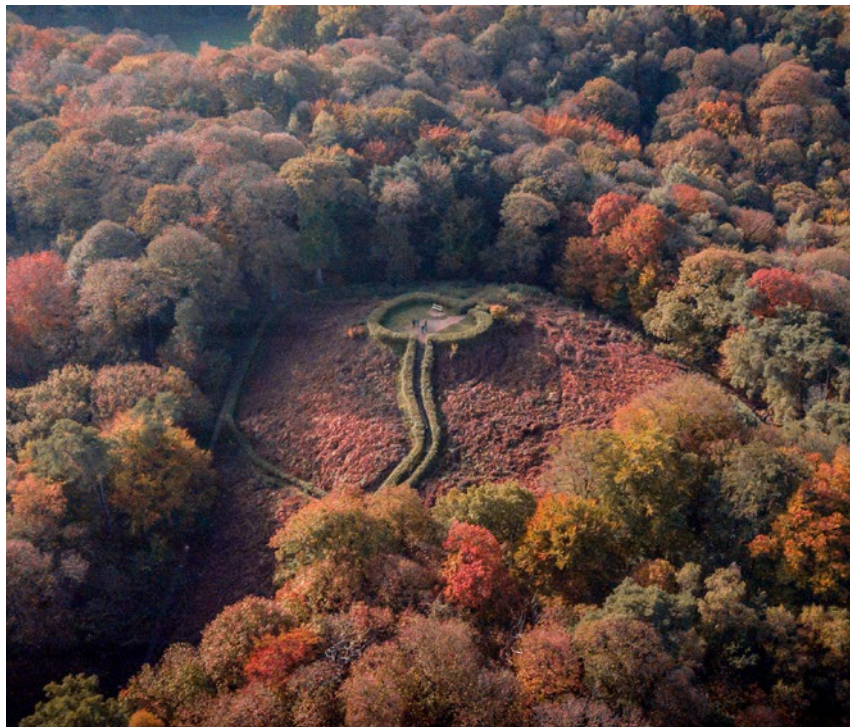
In de volksmond spreekt men van 'Het Hoog en Het Laag'. Het grondgebied is immers in twee totaal verschillende landschappen verdeeld. In het zuiden een stuwwallandschap, bestaande uit met bossen begroeide heuvels, die soms tot een hoogte van 90 meter boven NAP reiken. Aansluitend hieraan naar het noorden ligt een uitgestrekt polderlandschap met op de achtergrond de rivier de Waal. Deze combinatie van landschappen maakt de gemeente Berg en Dal zo bijzonder.

KIES JE EIGEN STARTPUNT

Start de route bij een van onderstaande vertrekpunten (zie ook het kaartje op pagina 4-5):

- 1 **Brasserie Charley**, Nieuwe Holleweg 4 Beek-Ubbergen
Tevens startpunt voor het westelijke deel van de N70.
- 2 **Bushalte lijn 58**, kruising Rijksstraatweg / N325 (richting de grens)
- 3 **Parkeerplaats De Duivelsberg / de Holdeurn**, Oude Kleefsebaan Berg en Dal (dichtbij huisnummer 429)
- 4 **Pannenkoekhuis De Heksendans**, Oude Kleefsebaan 425 Berg en Dal
- 5 **Fletcher Parkhotel Val Monte**, Oude Holleweg 5 Berg en Dal
- 6 **Restaurant Tante Koozje**, Berg en Dalseweg 359 Nijmegen

**KOM LEKKER GENIETEN
IN ONZE BINNENTUIN!**

Brasserie
CHARLEY
SINDS 2020

Nieuwe Holleweg 4,
6573DX Beek-Ubbergen
www.brasseriecharley.nl
06-163 52 478

Er staat nog een oude grenssteen. De landsgrens ligt nu twee kilometer oostelijker.

 Ga linksaf en ga vervolgens voor de witte woning rechtsaf naar boven, het natuurgebied De Duivelsberg in. Vervolg het pad rechtdoor naar boven. Dan de eerste viersprong links en de volgende viersprong rechtdoor. De route gaat door een mooie vallei met vlecht-heggen, de Assekuul geheten, naar het laagste deel van het dal waar de oudste eiken van het natuurgebied groeien.

 Start vanaf Brasserie Charley aan de Nieuwe Holleweg. Als je met je rug naar het pand staat, loop je naar links de Kerkberg af naar Sous les Eglises. Steek de Rijksstraatweg over en loop langs Hotel 't Spijker. Vervolg je weg richting de Van Randwijckweg.

 Ga op de T-splitsing aan de bosrand scherp rechts bergopwaarts, langs huize 'de Wylerberg' waar de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap is gevestigd. Ga vervolgens het eerstvolgende pad linksaf over de Kleverberg (hier heb je een prachtig uitzicht over de Duffelt). Steek na een flinke afdaling schuin naar links het grindpaadje over naar rechts tot je bijna bij de Rijksstraatweg bent.

 Ga vervolgens rechtsaf en volg de Van Randwijckweg omhoog tot voorbij de laatste woning aan je linkerzijde. Sla dan linksaf en ga het Keteldal in, richting de historische handwijzer.

De Kleverberg is bedekt met een metersdikke laag löss, een eolische afzetting (door wind opgebracht), ontstaan gedurende de ijstijd. Bij regenachtig weer kan dit gedeelte van de route nogal glibberig zijn.

De richtingaanwijzer staat al meer dan 100 jaar op deze plek en verwijst naar Duitsland en Nederland. Op de twee andere armen staat de oproep: 'Laat vriendschap helen wat grenzen delen.' Hier liep tot aan de grenscorrectie van 1949 de landsgrens.

 STARTPUNT

2

De kastanjes zijn aangeplant. Deze boomsoort uit Zuid-Europa groeit hier zeer goed. Men veronderstelt dat de Romeinen ze hier hebben geplant ten behoeve van de voedselvoorziening. In de herfst zijn de tamme kastanjes rijp en kun je ze rapen langs het pad. Ze smaken uitstekend! Rechts beneden stroomt de Filosofenbeek. Rond 1350 stond er een watermolen. De restanten van de wijert (molenvijver) zijn duidelijk herkenbaar. De flora in dit gebied is overweldigend.

 Bovenaan bij de T-splitsing ga je linksaf, door de droge gracht van een oude vesting. Dan rechtsaf naar het hoogste punt van het natuurgebied: de grote Motte. Eventueel kun je iets verder lopen naar het uitzichtpunt: de kleine Motte (voorburcht) aan de linkerkant. Hier heb je een uniek uitzicht over het Wylersbergmeer. Dit is een restant van een oude Rijnarm. Daarna loop je terug naar de Grote Motte.

 Vanaf de Rijksstraatweg ga je linksaf en loop je via de steile weg naar boven naar het hoogste punt door een laan met tamme kastanjes. Voordat je omhoog klimt, kun je nog even water tappen uit het watertappunt aan de Rijksstraatweg.

 STARTPUNT

3

De twee burchtheuvels hebben samen deel uitgemaakt van de burcht 'Mergelpe' die uit het jaar 1000 dateert. De burcht was een zogenaamd mottekasteel. In noordoostelijke richting liggen de restanten van de voorburcht. Ook hier zijn de restanten van de droge gracht duidelijk zichtbaar. Vanaf de hoofdburcht heb je een prachtig uitzicht op het Duitse Zyfflich. Beluister hier het verhaal van de Spannende Geschiedenis van de Motteburcht Mergelp, Duivelsberg 1 via spgs.nl.

 Ongeveer 50 meter voor Pannenkoekenrestaurant De Duivelsberg ga je linksaf. De N70 gaat hier dicht langs de Duitse grens (stenen grenspalen). Het grofstenen pad langs het weiland is nog een restant van een weg uit de Tweede Wereldoorlog. Het is aangelegd door de Duitse Wehrmacht. Tussen de velden ga je rechtsaf. Weer in het bos aangekomen daal je af tot aan een punt dichtbij de Oude Kleefsebaan. Onderweg (links) kun je een paadje inlopen en dan kom je bij Pannenkoekhuis De Heksendans. Als je de route vervolgt ga je op het laagst gelegen punt bij parkeerplaats De Duivelsberg / Holdeurn scherp rechtsaf de heuvel op.

 In de rechterhoek van parkeerplaats De Duivelsberg / Holdeurn volg je de route linksaf omhoog. Bij de grindweg ga je linksaf. Aan de rechterkant zie je het restant van een Romeinse leemgroeve. Na een bocht naar rechts ga je in een bocht naar links scherp naar rechts een holleweg in. Daarna ga je meteen weer links het trapje omhoog langs de bosrand richting het Eversbos.

Dit gebied was voor de **Romeinen** van groot belang. De kwaliteit van de leem maakte onder andere het bakken van pannen mogelijk voor Nijmegen (Noviomagus). Op het terrein naast de bosrand was tot in het midden van de vorige eeuw nog een pannenfabriek gevestigd.

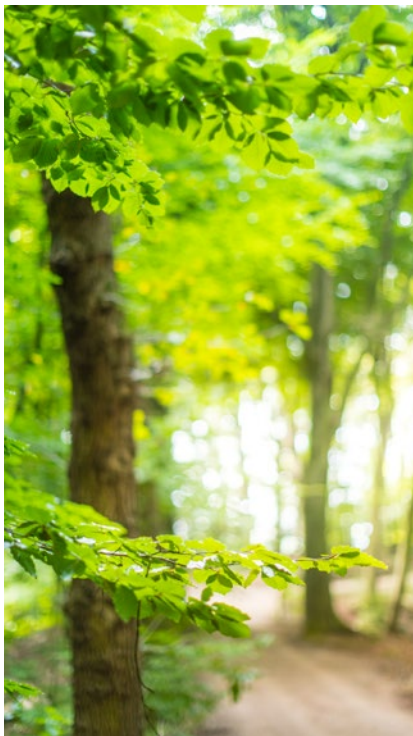

Genieten in het groen

Duivelsberg 1 • Berg en Dal • 024 684 14 39
 info@duivelsberg.nl • www.duivelsberg.nl

PANNENKOEKENRESTAURANT
De Duivelsberg

 Op een Y-splitsing ga je naar rechts. Het pad daalt vrij steil af richting de Filosofenbeek. Nadat je het bruggetje hebt overgestoken, houd je links aan en daarna volg je het pad door het dal. Vanuit het dal volg je het pad rechtsaf omhoog. Wanneer je de groene paaltjes volgt, bereik je de hoge grindweg rechts naast villa Berglust (een groot en grijs huis). Links (200 meter) ligt Pannenkoekhuis De Heksendans. Je vervolgt de route door hier rechtsaf te slaan.

Rustpost De Heksendans!

**Actie: koffie / thee met
appel-notentaart € 5,75**

Pannenkoekhuis De Heksendans
Oude Kleefsebaan 425
6572 AZ Berg en Dal
Telefoon: 024-6841610
www.deheksendans.nl

Geldig t/m december 2023

 Vanaf De Heksendans wandel je voorbij villa Berglust (een groot en grijs huis). Na ruim 100 meter ga je voorbij het laatste huis bij een slagboom linksaf naar beneden het Keteldal in. Wanneer je links aanhoudt bereik je de Van Randwijckweg. Deze weg steek je over en je wandelt via het bospad omhoog. Bovenaan ga je rechtsaf en volg je de Oosterbergweg.

Links zie je aan beide zijden van de Van Randwijckweg **grondbulten** tegen de helling liggen. Dit zijn de restanten van de bruggenhoofden van het tramviaduct ten behoeve van het bergspoor dat hier heeft gereden van 1913 tot 1955.

 Daarna volg je het voormalige tramtracé tot in de bocht naar

links. Wanneer je voorbij de Toscaanse villa bent gewandeld, ga je rechtsaf en volg je het pad naar beneden tot bijna aan de Bosweg. Hier ga je scherp naar rechts de trappen op. Op het hoogste punt daal je naar links. Vervolgens ga je weer linksaf bij de slagboom en wandel je tot aan een klinkerweg die je schuin naar links oversteekt. Hier daal je af naar de Elzenweg. Bij de vijver (rechts van je) ga je linksaf.

Verlenging of beëindiging van de route

Als je de wandeling hier wil afbreken of wil pauzeren, vervolg je rechtsaf de weg langs de Elzenbeek naar beneden tot in het centrum van het dorp. Wil je verder wandelen? Vervolg dan de route.

Hier ligt het **brongebied van de Elzenbeek**. Aan de rechterkant zie je een bronvijver. In de tuin liggen de restanten van waterpartijen die in de loop der jaren veel functies hebben gehad zoals die van molenvijver (wijert), natuurswembad en een forellenkwekerij. Links tussen de bomen ligt een gerestaureerde spoelput. Achter de spoelput zijn tussen het groen nog een paar oudere panden zichtbaar waar in het verleden wasserijen gevestigd waren.

 Steek hier de Nieuwe Holleweg schuin naar links over en wandel via de Oude Holleweg steil omhoog. In de bocht naar links (rechts ligt Kalorama) ga je rechtsaf het bospad in. Je bent nu in de bossen van de Heerlijkheid Beek. Hier kun je met je smartphone het verhaal van de Heerlijkheid Beek beluisteren via spgs.nl.

De naam Kalorama is afgeleid van de uitroep van een Spaans veldheer, die volgens de overlevering op de plaats waar nu de poort staat, in het Grieks zou hebben geroepen: "Kalos Horama". Dit betekent: schoon zicht.

 Op de Y-splitsing volg je het pad naar links. Vervolgens ga je op de viersprong links naar boven. Hier ga je rechtsaf langs de tuin van 't Huys te Schengen. Het trapje dat links naar boven afbuigt, leidt naar een uitkijkpunt waar je een prachtig uitzicht hebt over de Ooijpolder. Om de route te vervolgen ga je terug naar beneden en linksaf.

Vanaf het uitzichtpunt, genaamd de Wolfsheuvel, zie je op de voorgrond het kleinste dorp van Nederland, **Persingen**. Het dorp was vroeger veel groter, maar overstromingen van de Waal hebben het praktisch weggevaagd. Bij helder weer reikt het zicht tot aan de Veluwezoom en kun je Arnhem en Oosterbeek zien liggen. Het dal waarover je uitkijkt, heet het Oliemolendal genoemd naar de oliemolen die hier stond tussen 1825 en 1890.

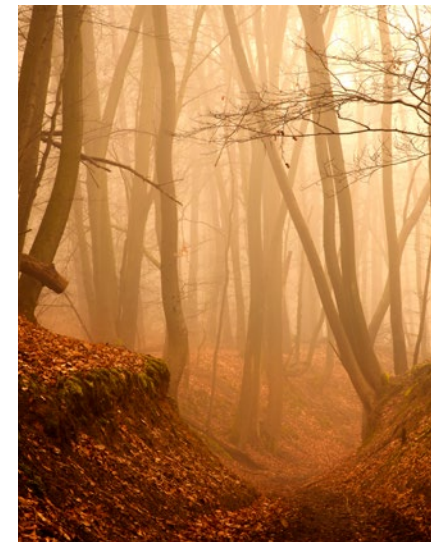
 Vanaf Fletcher Parkhotel Val Monte ga je linksaf en na 50 meter wandel je bij het uitkijkpunt het bos in. Hier ga je linksaf. Vervolgens ga je op een Y-splitsing links de trapjes op.

 Via de Stollenberg loopt de route richting de Boterberg. Via trapjes leidt de route tussen beide bergen door waarna je door een erosiedal tot aan een prachtige lange lindelaan wandelt. Op dit punt ga je linksaf.

De lindelaan, rond 1910 aangeplant door Baron van Randwijck, zou oorspronkelijk gaan dienen als oprijlaan naar een nog te bouwen landhuis. Dit landhuis is er nooit gekomen. Als je goed naar de afstand tussen de buitenste en de binnenste bomen kijkt, valt het op dat ze dicht bij de Boterberg op zo'n 5 meter afstand van elkaar staan. De afstand in de

buurt van het hek bedraagt maar 2,5 meter. Dit is gedaan om het perspectief te vertekenen en de oprijlaan vanaf het te bouwen landhuis langer te laten lijken.

 Via de poort verlaat je het terrein van de Heerlijkheid Beek en ga je rechtsaf. Op de verharde weg bij de Y-splitsing houd je links aan (Berkenlaan). Deze volg je tot aan het kombord van Nijmegen. Hier ga je rechtsaf het onverharde bospad in. Dit is de ingang van het terrein van Natuurmonumenten, het Hengstdal. Over dit terrein voert de laatste kilometer je naar Restaurant Tante Koojsje. Op het eind, na een hekje, ga je rechtsaf.

 STARTPUNT

6

Deze laan voert door wat voorheen het park van kasteel Ubbergen was. Van hieruit had men vroeger een vorstelijk uitzicht over het kasteel Ubbergen met zijn statige vijvers.

 Op de Y-splitsing houd je links aan en volg je de weg naar beneden. Op de verharde weg ga je rechtsaf omhoog. Vervolgens loop je linksaf door de poort van het Geldersch Landschap. Bij een bankje in een bocht naar rechts heb je een mooi doorkijkje op de kerk van Persingen (het kleinste dorp van Nederland). Na de afdaling houd je beneden links aan en ga je vervolgens rechtdoor tot aan de boerderij 'de Natte Beek'.

Dit landgoed vormt een deel van de fraaie en steile heuvelrand (stuwwal) tussen Nijmegen en Beek. Geen wonder dat het onze 19e eeuwse voorouders in vervoering bracht. De romantische dichters uit die tijd gingen

 Als je vanaf Restaurant Tante Koosje vertrekt, volg je links naast de inrit van de St. Maartenskliniek de Holleweg naar boven (volg het bord Natuurroute N70). Deze gaat vervolgens weer naar beneden. Daarna ga je bij het kombord van Ubbergen rechtsaf de Beukenlaan omhoog.

graag bij de klassieken te biecht om hun indrukken te verwoorden. Zij schreven dan over de Elyzeese (Elyseische) velden, in de Griekse mythologie de oorden van gelukzaligheid genoemd. In de volksmond heten de hier gelegen akkers nu Elyzeese Velden.

 Wanneer je langs de boerderij 'de Natte Beek' wandelt, vervolgt de route zich al klimmend en dalend langs de bosrand. Je hebt links een blijvend boeiend uitzicht op de Ooijpolder. Op de T-splitsing bij een bankje ga je rechtsaf. Vervolgens ga je linksaf door de Westerakker naar beneden en dan rechtsaf de trapjes op. Je loopt dan rechtsaf het eerste pad omhoog en klimt zo naar het topje van de Ravenberg. Daarna daal je af en ga je linksaf bij een bankje door een prachtige laan (links beuken en rechts eiken). Deze laan brengt je naar

het Kastanjedal met een helder beekje. Aan dit beekje ontleent het dorp Beek waarschijnlijk zijn naam. Voordat je tot in het Kastanjedal afdaalt, is er aan de rechterkant een uitzichtpunt over het brongebied.

De reusachtige, tamme kastanjabomen die we hier aantreffen zijn typerend voor Beek en omgeving. Ze kunnen beschouwd worden als een erfenis van de Romeinen die rond 50 v. Chr. een grote legerplaats op de heuvelrug ten oosten van Nijmegen vestigden. Boven het brongebied van de beek kun je op de hoge oever aan de andere zijde een bijzonder exemplaar zien staan met een omtrek van 8,5 meter, de zogenaamde 'Kabouterboom'.

 Bij de picknickbank daal je dan rechts de trappen af en vervolgens steek je het beekje 'de Oorsprong' over

en wandel je de trappen op langs het dal. De picknickbank is ter nagedachtenis aan voormalig boswachter Theo Merkus neergezet. Hij heeft veel gedaan voor dit gebied en is mede oprichter van de N70 route. Je blijft het pad volgen tot de molenvijver en bij het bankje ga je rechtsom de stenen trap naar beneden richting de Rijksstraatweg. De dorstige wandelaar vindt aan de Rijksstraatweg een watertappunt. Voorbij het parkje ga je rechtsaf over de stoep. Ter hoogte van café Sous les Eglises sla je rechtsaf en

wandel je de Kerberg op. Je bent weer terug bij startpunt 1.

Op de plaats van het parkje stond vroeger een watermolen. Het parkje met waterrad en Wasvrouwje is in 1984 met de hulp van vrijwilligers aangelegd. Het Wasvrouwje herinnert aan het wasserijverleden van het dorp Beek. In 1999 kon het beeld de 'Bleekster' bij de fontein worden geplaatst. De beide beelden zijn gemaakt door de Beekse kunstenaar Jan Schoenmakers.

Jan ontdekte de N70 in 2016 en heeft sinds die tijd de route al 342 keer gelopen. Waarom vindt Jan de N70 zo'n mooie route? "Ik hou van wandelen over onverharde paden. En door de hoogteverschillen op de N70 lijkt het net alsof ik wandel in Zuid-Limburg. De hele route gaat door het bos.

Dat betekent verkoeling in de zomer en beschutting in de winter. Elke tocht levert mij positieve energie op en mijn conditie blijft ook goed op peil". Jan is zo fanatiek dat hij zelfs zijn sneoischaar meeneemt tijdens zijn wandelingen over de N70. Zo blijft de route goed zichtbaar en toegankelijk!

MEER WETEN?

GA NAAR **WANDELINBERGENDAL.NL**

Is het je opgevallen dat een deel van de bewegwijzering mist of niet klopt? Geef het door via info@citystorenijmegen.com, de Berg en Dal app of via bergendal.nl. Binnengekomen meldingen worden direct doorgegeven aan de grondeigenaren voor een snelle afhandeling.

Berg en Dal is **Wandelgemeente van het jaar 2020** geworden! Je raakt hier nooit uitgewandeld. Het landschap en de natuur bieden zoveel variaties dat er altijd wel iets nieuws te ontdekken valt. Het bosrijke heuvellandschap nodigt wandelaars van elk niveau uit tot een mooie wandeling!

Rondom Berg en Dal zijn er nog vele andere mooie wandelroutes te vinden. Kenmerkend voor alle routes is de grote afwisseling in landschappen, met de bossen op de stuwwal, het open heuvel-landschap, en de kleinere natuurgebieden in het boerenland waar nog veel onverharde paden bewaard zijn gebleven.

Het Pieterpad loopt dwars door Beek-Ubbergen en Groesbeek: de wandeling van Pieterburen in Noord-Groningen naar de Sint-Pietersberg in Maastricht. Met een grote variatie aan natuur is dit deel zeer geliefd bij wandelaars.

Kinderen van 2 tot 10 jaar kunnen kabouters zoeken op de **Kabouteroute** in Beek-Ubbergen. De wandeling is inclusief een leuk kabouterboekje, verkrijgbaar tegen betaling bij o.a. Hotel-restaurant 't Spijker.

De **Berg en Dalse Kroegjesroute** is een ideale combinatie tussen wandelen en daarna neerstrijken bij een van de meeste bijzondere 'kroegjes' voor een hapje of een drankje.

Kijk voor meer routes op wandeleninbergendal.nl of visitnijmegen.com/routes.

COLOFON

© 2022 Visit Arnhem Nijmegen B.V.
De inhoud van deze folder is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Alle informatie is aan wijzigingen onderhevig. Aansprakelijkheid t.a.v. onvolledigheden of wijzigingen kan niet worden aanvaard.

Een dank tot slot aan Teja Peters en Nico Heemskerk, alle andere vrijwilligers die werken aan de N70 en Jan Hopmans (Routeambassadeur).

Foto's: Jurjen Drenth, David Brand, De Duivelsberg.